

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 291/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'
Συνεδρίαση της 23ης-11-2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης - Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Παρασκευάς Βαρελάς, Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη και Γεώργιος Ανδρέου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό 10772/24-7-2015 της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ερώτημα: Αν οι υπηρεσίες του ΣΕΠΕ πρέπει να προχωρούν στην διαδικασία βεβαίωσης του ποσού του επιβληθέντος προστίμου κατά τις σχετικές διατάξεις, σε περιπτώσεις παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, όταν υπάρχει διατακτικό δικαστικής απόφασης για αναστολή εκτέλεσης της Πράξης επιβολής προστίμου, σύμφωνα με το άρθρο 202 παρ. 2 Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

=====

Για το πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Η Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων-Τμήμα Συντονισμού Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, απέστειλε προς την ερωτώσα Διεύθυνση της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΣΕΠΕ την απόφαση με αριθμό 4/2015 του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών, με την οποία το ως άνω Δικαστήριο διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της Πράξης των Επιθεωρητών Εργασίας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Αχαΐας (περί καταλογισμού προστίμου) «κατά το μέρος που συνεπάγεται τη λήψη ενός ή περισσότερων αναγκαστικών μέτρων είσπραξης ή διοικητικών μέτρων για τον εξαναγκασμό ή τη διασφάλιση της είσπραξης της οφειλής αυτής» και ζήτησε διευκρινίσεις ως προς την δυνατότητά της, ενόψει αυτής της απόφασης με το συγκεκριμένο διατακτικό, να προβεί στην διαδικασία βεβαίωσης του ανωτέρω προστίμου. Στη συνέχεια, την 4^η-3-2016, η ίδια Διεύθυνση της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΣΕΠΕ διαβίβασε και τις αποφάσεις με αριθμούς 16/2015, 17/2015 και 22/1015 του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Μυτιλήνης που είχαν όμοιο διατακτικό. Ενόψει αυτών, υποβλήθηκε το εξεταζόμενο ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69 (Ανασταλτικό αποτέλεσμα) του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97): «1. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. 2. Κατ' εξαίρεση, αν με την πράξη καταλογίζονται χρηματικά ποσά που αναφέρονται σε φορολογικές εν γένει απαιτήσεις του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ή αυτοτελείς χρηματικές κυρώσεις για παράβαση της φορολογικής νομοθεσίας, η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής, καθώς και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης. Ειδικές διατάξεις, οι οποίες αποκλείουν την αναστολή ή θεσπίζουν την κατά ορισμένο μόνο ποσοστό αναστολή των πράξεων τούτων, διατηρούνται σε ισχύ. 3. Κατά τα λοιπά, σε κάθε περίπτωση, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 200 έως και 205».

Ρ Γ Χ

3. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 200(Προϋποθέσεις) του ιδίου Κώδικα: «Σε κάθε περίπτωση που η προθεσμία ή η άσκηση της προσφυγής δεν συνεπάγεται κατά νόμο την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης εκτελεστής ατομικής διοικητικής πράξης και εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν έχει χορηγηθεί αναστολή από την αρμόδια διοικητική αρχή, μπορεί, ύστερα από αίτηση εκείνου που άσκησε την προσφυγή, να ανασταλεί, με συνοπτικά αιτιολογημένη απόφαση του δικαστηρίου, εν όλω ή εν μέρει η εκτέλεση της πράξης αυτής.».

4. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 201(Αρμοδιότητα) του ιδίου Κώδικα: «Αρμόδιο για τη χορήγηση της αναστολής είναι το τριμελές ή μονομελές δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η προσφυγή, εφόσον αυτό είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της κύριας υπόθεσης...».

5. Τέλος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 202(Προϋποθέσεις αναστολής) του ιδίου Κώδικα: «1. Η αίτηση αναστολής γίνεται δεκτή μόνο εφόσον ο αιτών επικαλεσθεί και αποδείξει ότι η άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης θα του προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη ή αν το δικαστήριο εκτιμά ότι το ένδικο βοήθημα είναι προδήλως βάσιμο. 2. Ειδικώς επί φορολογικών, τελωνειακών και διαφορών με χρηματικό αντικείμενο το δικαστήριο διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της πράξης, κατά το μέρος που συνεπάγεται τη λήψη ενός ή περισσότερων αναγκαστικών μέτρων είσπραξης ή διοικητικών μέτρων για τον εξαναγκασμό ή τη διασφάλιση της είσπραξης της οφειλής, εφόσον ο αιτών αποδεικνύει ότι η βλάβη, την οποία επικαλείται, προέρχεται από τα μέτρα αυτά...».

6. Εξάλλου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24 του ν. 3996/2011 (Α' 170) «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις»: «Άρθρο 24 (Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας).... 6. Η πράξη επιβολής προστίμου κατά τα ανωτέρω κοινοποιείται με απόδειξη στον παραβάτη. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου, ασκείται προσφυγή ουσίας, μέσα σε εξήντα ημέρες από την κοινοποίησή της, ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Μέσα στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και με ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π. Ε.. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την

εκτέλεση της πράξης επιβολής προστίμου. Η αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε. βεβαιώνει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο εισπράττεται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ως δημόσιο έσοδο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής....».

7. Κατ' εξουσιοδότηση της προαναφερθείσας διάταξης εκδόθηκε η απόφαση με αριθμό 27397/122/19.8.2013 του Υπουργού και του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (Β' 2062) «Επιβολή διοικητικών κυρώσεων για τις ευθέως αποδεικνυόμενες παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας, κατά δέσμια αρμοδιότητα του Επιθεωρητή Εργασίας». Σύμφωνα με το άρθρο 3 αυτής «(Δελτίο ελέγχου και πράξη επιβολής προστίμου): α) Για την επιβολή των ανωτέρω κυρώσεων (προστίμων) των άρθρων 1 και 2 της παρούσας, συντάσσεται και επιδίδεται επί τόπου Δελτίο Ελέγχου, με το οποίο βεβαιώνεται το είδος της παράβασης, και συντάσσεται και επιδίδεται άμεσα, και όχι αργότερα από πέντε (5) ημέρες από το Δελτίο Ελέγχου, Πράξη Επιβολής Προστίμου, με την οποία προσδιορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα ανωτέρω άρθρα 1 και 2 της παρούσης, το ύψος της κύρωσης (προστίμου) που αντιστοιχεί στην βεβαιωθείσα παράβαση. Η πράξη επιβολής προστίμου κατά τα ανωτέρω κοινοποιείται, με απόδειξη, στον παραβάτη. β) Η Πράξη Επιβολής Προστίμου, για την επιβολή των ανωτέρω κυρώσεων των άρθρων 1 και 2 της παρούσας από τον αρμόδιο Επιθεωρητή Εργασίας, αποτελεί νόμιμο τίτλο για την είσπραξη του προστίμου. Το πρόστιμο καταβάλλεται στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) και εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύει, μέσα σε προθεσμία δέκα εργάσιμων ημερών (10) από την ημερομηνία επίδοσης της Πράξης Επιβολής Προστίμου.... δ) Κατά της Πράξης Επιβολής Προστίμου ασκείται προσφυγή ουσίας ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου μέσα σε εξήντα ημέρες από την επίδοσή της. Μέσα στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και με ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης επιβολής προστίμου».

Κ ΓΧ

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων.

Από την προεκτεθείσα παράθεση των σχετικών διατάξεων, ερμηνευομένων αυτοτελώς και σε συνδυασμό και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, συνάγονται, τα ακόλουθα:

8. Η πραγμάτωση του προϋπολογισμού των εσόδων ενεργείται σε δύο στάδια το στάδιο της βεβαίωσης και β) το στάδιο της είσπραξης και από δύο διαφορετικούς φορείς. Η «είσπραξη» των φόρων, τελών ή οποιασδήποτε οφειλής προς το Δημόσιο, ακολουθεί το στάδιο της βεβαίωσης. Η βεβαίωση περιλαμβάνει δύο κύριες φάσεις: Στην πρώτη φάση, τη λεγόμενη «βεβαίωση ευρείας έννοιας» (φορολογική βεβαίωση), ανήκει ο προσδιορισμός και η εγγραφή της απαίτησης στους «φορολογικούς καταλόγους» και αυτό αποτελεί έργο του οικείου Οργάνου το οποίο είναι εντεταλμένο. Η εγγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου στους «φορολογικούς καταλόγους», η οποία γίνεται προς τακτοποίηση της οικονομικής υπηρεσίας του Κράτους, δεν έχει σχέση με την είσπραξη, η οποία προϋποθέτει «βεβαίωση στενής έννοιας» (ταμειακή), δηλαδή «υλοποίηση» του βεβαιωμένου «φορολογικά» νόμιμου τίτλου, ήτοι την περιέλευσή του στην οικεία Δ.Ο.Υ., την καταγραφή του στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων και την εμφάνισή του ως «δημοσίου εσόδου»

9. Συνεπώς, ενώ η φορολογική βεβαίωση συντελεί στη διαπίστωση της οφειλής, τον προσδιορισμό και την ασφαλή συγκρότηση του νόμιμου τίτλου, η ταμειακή βεβαίωση συντελεί στην υλοποίηση του νόμιμου τίτλου, την εμφάνιση αυτού ως δημοσίου εσόδου και τη δυνατότητα της είσπραξης αυτού, αφού μετά την ταμειακή βεβαίωση, επακολουθεί το στάδιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού των εσόδων, δηλ. το στάδιο της είσπραξης (Β. Παπαχρήστου «Η διοικητική εκτέλεση» Γ', έκδοση 1992, σελ. 35 επ.).

10. Με το άρθρο 34 του ν. 3900/2010 (Α' 213), που τροποποίησε το άρθρο 202 του Κ.Δ.Δ., ρυθμίστηκαν κατά τρόπο ειδικό οι προϋποθέσεις χορήγησης αναστολής στις φορολογικές διαφορές, περιορίζοντας το Δικαστήριο να διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της πράξης κατά το μέρος που συνεπάγεται τη λήψη ενός ή περισσότερων αναγκαστικών μέτρων για τον εξαναγκασμό ή τη διασφάλιση της είσπραξης της οφειλής, εφόσον ο αιτών αποδεικνύει ότι η βλάβη, την οποία επικαλείται, προέρχεται από τα μέτρα αυτά (Χ. Χρυσανθάκη «Οι νέες ρυθμίσεις για τη διοικητική δίκη: ο ν. 3900/2010 μια «ανοικτή» επιστολή προς την Πολιτεία», Θ.Π.Δ.Δ. 2010, σ.

1321 επ., Απ. Γέροντα «Η πρόσφατη μεταρρύθμιση της διοικητικής δικαιοσύνης, Εφημ. Δ.Δ. 2011, σ. 370 επ., Ευστ. Μπακάλη «Ο δικαστικός έλεγχος συνταγματικότητας των ειδικών δικονομικών ρυθμίσεων των φορολογικών και τελωνειακών διαφορών του ν. 3900/2010» ΔΕΕ 2014, σελ. 19 επ.,.)

11. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 3900/2010, όσον αφορά το άρθρο 34: «Με την παράγραφο 2 καταστρώνεται ειδική ρύθμιση που διέπει την αναστολή εκτέλεσης πράξεων φορολογικής ή τελωνειακής αρχής με χρηματικό αντικείμενο, με σκοπό αφενός να προσαρμοστεί στις ιδιαιτερότητες των διαφορών αυτών η βασική στάθμιση μεταξύ αποτελεσματικότητας της δικαστικής προστασίας και αφετέρου της προάσπισης του δημοσίου συμφέροντος. Τα δύο αυτά αντίρροπα αιτήματα της έννομης τάξης οριοθετούνται ακριβέστερα με αποτέλεσμα να διευκολύνεται ουσιαστικά το δικαστήριο στις σχετικές εκτιμήσεις και επιλογές καθώς και στην αιτιολόγησή τους. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται επιβεβλημένη, αν ληφθεί υπόψη ότι από τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) οριοθετούνται οι εκ του νόμου προβλεπόμενες πράξεις της Διοίκησης, προκειμένου να εκτελεστεί αναγκαστικά η προηγούμενη πράξη βεβαίωσης, οι πράξεις δε αυτές είναι αυτοτελώς δεκτικές προσωρινής δικαστικής προστασίας. Ωστόσο, η χορήγηση δυνατότητας αναστολής των κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε. λαμβανόμενων αναγκαστικών μέτρων στο στάδιο της εκτέλεσης θα καθιστούσε εξαιρετικά δυσχερή για το διοικούμενο την επιδίωξη αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Κρίνεται, συνεπώς, σκόπιμο να διατηρηθεί και πριν από την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης της πράξης η δυνατότητα του αιτούντος για προσωρινή δικαστική προστασία, οριοθετημένη, όμως, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε αφενός, να μην παραβλάπτεται το δημόσιο συμφέρον και αφετέρου να είναι δυνατή η αναστολή της πράξης κατά το μέρος που συνεπάγεται τη λήψη αναγκαστικών ή διοικητικών μέτρων, τα οποία ενδέχεται να ληφθούν σε βάρος του και τα οποία ορίζονται περιοριστικώς στην κείμενη νομοθεσία, με την προϋπόθεση ότι πιθανολογείται η ανεπανόρθωτη βλάβη αυτού σε σύνδεση με τα εν λόγω μέτρα».

12. Η υλική εκτέλεση των πράξεων χρηματικού αντικειμένου (μεταξύ των οποίων και των φορολογικών και τελωνειακών αρχών) ξεκινά με την ταμειακή τους βεβαίωση, η δε επικαλούμενη βλάβη των αιτούντων, στις οικείες

περιπτώσεις, προέρχεται, κατά βάση, από μεταγενέστερες πράξεις της διοικητικής εκτέλεσης. Έτσι, με τη χορήγηση αναστολής εκτέλεσης κατά το στάδιο της σε ευρεία εννοία βεβαίωσης φόρων, τελών και προστίμων και τη συνακόλουθη επιταγή προς τη Διοίκηση να μη προχωρήσει στην ταμειακή βεβαίωση των σχετικών καταλογισθέντων ποσών, αυτό που στην πραγματικότητα αναστέλλεται είναι η ισχύς του νομίμου τίτλου της διοικητικής εκτέλεσης, ο οποίος, κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής, δεν μπορεί να παράγει τις έννομες συνέπειές του, δηλαδή να οδηγήσει στην επίσπευση της διοικητικής εκτέλεσης και τελικώς στην είσπραξη των ανωτέρω ποσών. (βλ. Ν. Ταμιωλάκη «Ο νόμος 3900/2010: Η διοικητική δικαιοσύνη in vitro» Εφημ. Δ.Δ. 2011, σελ. 394 επ)

13. Το Συμβούλιο της Επικρατείας, με την απόφαση με αριθμό 496/2011 της Ολομελείας της Επιτροπής Αναστολών, προέβη σε ερμηνευτική διάκριση αναφορικά με το πότε επιτρέπεται η χορήγηση ολικού ανασταλτικού αποτελέσματος, ήτοι πότε αναστέλλεται η εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως καθ' εαυτήν στις φορολογικές και τελωνειακές διαφορές με χρηματικό αντικείμενο και δέχθηκε τα εξής: *«Πράγματι, στις κατηγορίες αυτές, σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος προσωρινής δικαστικής προστασίας, δεν αναστέλλεται η εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης καθ' εαυτήν, αλλά απαγορεύεται η λήψη από την Διοίκηση των αναφερομένων στην παράγραφο 2 μέτρων. Τούτο δε ισχύει όταν ο αιτών επικαλείται ως λόγο αναστολής ανεπανόρθωτη βλάβη από την λήψη των συγκεκριμένων μέτρων. Στην περίπτωση, επομένως, αυτή είναι δυνατή η αναστολή μόνον ως προς τα συγκεκριμένα αυτά μέτρα... Υπό το περιεχόμενο αυτό, η νέα ρύθμιση της παραγράφου 2 του άρθρου 202 του ΚΔΔ δεν περιορίζει δυσαναλόγως το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας και, ως εκ τούτου, δεν είναι αντίθετη στο άρθρο 20 παρ. 1 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος. Διότι, εφ' όσον τα μέτρα, τα οποία μπορεί να λάβει το Δημόσιο σε περίπτωση μη πληρωμής χρηματικής αξιώσεώς του, προβλέπονται στον νόμο (ιδίως δε στον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, ν.δ. 356/1974, Α' 90) και είναι συγκεκριμένα, η απαγόρευση, μετά από επίκληση συγκεκριμένων ισχυρισμών, λήψεως κάποιου ή κάποιων από τα μέτρα αυτά αποτελεί, πάντως, επαρκή προσωρινή προστασία για τον αιτούντα».*

14. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει σαφώς ότι αντικείμενο της προσωρινής δικαστικής προστασίας που παρέχεται βάσει της παρ. 2 του άρθρου 202 του Κ.Δ.Δ. είναι η αναστολή της υλικής εκτέλεσης της διοικητικής πράξης του προστίμου, και όχι της ισχύος της και επομένως ότι, μεταξύ των διοικητικών μέτρων, των οποίων μπορεί να διαταχθεί η αναστολή λήψης, σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη, δεν μπορεί να νοηθεί ως συγκαταλεγόμενο και η ταμειακή ή «εν στενή εννοία» βεβαίωση της οφειλής. Ειδικότερα, ως τέτοια μέτρα νοούνται κυρίως τα υπό του άρθρου 8 του Κ.Ε.Δ.Ε. προβλεπόμενα, όπως είναι η μη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας, η απαγόρευση εξόδου από τη Χώρα, η εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα του οφειλέτου κ.λ.π.

15. Η αναστολή της λήψης των αναγκαστικών αυτών μέτρων (υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι πιθανολογείται η ανεπανόρθωτη βλάβη του αιτούντος σε σύνδεση με τα μέτρα αυτά) προσφέρει προσωρινή δικαστική προστασία πριν από την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, γιατί η χορήγηση της προστασίας αυτής είναι εξαιρετικά δυσχερής μετά την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης. Η ταμειακή βεβαίωση του προστίμου δεν αποτελεί παρά νομική προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία είσπραξης της οφειλής χωρίς να συνιστά, καθ' εαυτήν, πραγματική κατάσταση δυσχερώς αναστρέψιμη. Η αναστολή λήψης των προαναφερθέντων αναγκαστικών μέτρων, απλώς αναστέλλει την διαδικασία είσπραξης του προστίμου, αφού η ταμειακή βεβαίωση του χρέους έχει ως έννομη συνέπεια ότι αυτό καθίσταται ληξιπρόθεσμο και αρχίζει η επιβολή προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής (ΣτΕ 1538/2015, 1874/2015, 2374/2015).

Απάντηση

16. Κατόπιν των προαναφερθέντων, στο τεθέν ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι οι Υπηρεσίες του ΣΕΠΕ πρέπει να προχωρούν στην διαδικασία της ταμειακής ή «εν στενή εννοία» βεβαίωσης του ποσού του επιβληθέντος προστίμου κατά τις σχετικές διατάξεις, σε περιπτώσεις παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, ακόμη και όταν υπάρχει διατακτικό δικαστικής απόφασης για αναστολή εκτέλεσης της πράξης επιβολής προστίμου, εφ' όσον η τελευταία αναγράφει «κατά το μέρος που συνεπάγεται τη λήψη ενός ή περισσότερων αναγκαστικών μέτρων είσπραξης ή διοικητικών μέτρων για τον εξαναγκασμό ή τη διασφάλιση της

Φ ΓΧ

είσπραξης της οφειλής αυτής», καθόσον η αναστολή αφορά ακριβώς στη λήψη αυτών των μέτρων.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 30/11/2016

Ο Πρόεδρος του Στ' Τμήματος

Ο Εισηγητής

Γ. Χαλκιάς

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας

Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.